

V rovih tudi človeška ribica

V rovih pod Kranjem so odprli drugo lokacijo v Sloveniji, kjer si lahko obiskovalci ogledajo človeško ribico. Ideja o stalni razstavi ogrožene jamske dvoživke je zorela več kot dvajset let.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V kranjski rovih so pred dnevi slovesno odprli Informacijski center o človeški ribici SOS Proteus, ki je nastal v javno-zasebnem partnerstvu med Jamskim laboratorijem Tular in Mestno občino Kranj oziroma Zavodom za turizem in kulturo Kranj, ki ga je kranjski mestni svet odobrila maja lani. Center bo prvi mesec deloval poskusno, predvidoma v začetku decembra pa ga bodo odprli tudi širši javnosti. Po Postojnski jami se tako odpira druga lokacija v Sloveniji, kjer bodo obiskovalci lahko videli človeške ribice, in sicer tako bele kot črne.

Začetnik raziskovanj
Marko Aljančič

V Jamskem laboratoriju Tular človeško ribico raziskujejo že od leta 1960. Začel je Marko Aljančič z ženo prof. Marijo Aljančič, njuno delo pa zdaj nadaljuje sin Gregor Aljančič z ženo Magdaleno. »Naš temeljna dejavnost je opazovanje človeške ribice in spoznavanje

njenega življenja v polnaravnih razmerah, saj nam je globoko v podzemlju nedostopna,« je povedal Gregor Aljančič in dodal, da se bodo z raziskovanjem še naprej ukvarjali v jami Tular pod Gašpovskim klanecem, v rovih pod Kranjem pa bo potekala prezentacija te še vedno skrivnostne živali, delno pa tudi raziskovalna dejavnost, saj bodo kot edini na svetu preučevali vpliv obiskovalcev na člo-

zbrana z vstopninami, namenjeni raziskovalni dejavnosti in na ta način zagotovili dolgoročno prisotnost laboratorija, ki bo lahko pridobil tudi nove sodelavce, raziskovalce in vodnike, je dejal Aljančič.

Dovoljenje za odvzem
osmih človeških ribic

Ideja o informacijskem centru je sicer stara že več kot dvajset let, saj želijo s stalno razstavo in živo zgod-

Evropska komisija je prejšnji teden na slovesnosti v Bruslju imenovala Kranj za evropsko destinacijo odličnosti (EDEN) 2023 na področju trajnostnega turizma. Kranjski župan Matjaž Rakovec je povedal, da je k prejemu naziva poleg zelene gastronomije in kulinaričnega dogodka Dolga kranjska miza najbolj pripomogel prav Informacijski center SOS Proteus.

veško ribico in tako poskušali ugotoviti primerne razmere za njeno javno prikazovanje. »V info centru zato ne govorimo o klasični turistični točki, ampak se tu turizem prekriva z raziskovalno dejavnostjo,« je poudaril. Ob tem je pomembno, da bodo tudi vsa sredstva,

bo o človeški ribici dvigniti zavest o življenju in zaščiti jamske dvoživke, ki jo najbolj ogroža onesnaževanje podzemnih voda.

V info centru pa ne bodo razstavljali človeških ribic, ki bi jih vzeli iz naravnega okolja, temveč tiste živali, ki jih poplave odplaknejo

Informacijski center SOS Proteus v kranjskih rovih bodo za splošno javnost odprli decembra. / Foto: Primož Pirulin

iz podzemlja in obležijo na kraških travnikih, kjer so zapisane poginu, je poudaril Aljančič. Kot je pojasnil, jim je Agencija RS za okolje dovolila iz narave odvzeti pet belih in tri črne človeške

ribice, trenutno pa imajo v akvariju dve beli.

Direktor Zavoda za turizem in kulturo Kranj Klemen Malovrh je povedal, da gre za edinstveno atrakcijo v svetovnem merilu in nov turistični

produkt Kranja, s katerim bo človeška ribica prikazana na drugačen, trajnosten način.

Ureditev Informacijskega centra SOS Proteus je bila malo več kot dvesto tisoč evrov, je dodal.

Priznanja Rdečega križa Kranj

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Kranj – Potem ko je epidemija prekinila tradicijo družinjenja, so se v dvorani Mestne občine Kranj znova zbrali tisti darovalci krvi in plazme, ki so dosegli okroglo število darovanj: petdeset, šestdeset, sedemdeset... Rekorder je Zoran Sitar, za katerim jih je kar dvesto deset, sledijo pa Viktor Erzar s sto šestdesetimi, Stanislav Kresin in Mihael Sekavčnik s sto dvajsetimi, Ivan Kern in Andreja Žerovnik s sto desetim ter Iztok Belec, Branko Poljanšek in Janez Rogelj s sto darovanji. Vseh jubilarov je bilo tokrat sedemdeset, skupno število priznanj, ki jih bo kranjsko združenje Rdečega križa podelilo v tem letu, pa čez šeststo dvajset, pri čemer je upoštevalo število darovanj v obdobju od začetka julija 2019 do konca junija 2022.

Kot je poudaril predsednik Janez Frelih, nekaterih aktivnosti v času epidemije ni bilo mogoče izvajati, a med njimi ni bilo krvodajalstva.

»Na prilagojen način je potekalo naprej, in kljub temu da je bilo na začetku covid-19 prav na tem področju nekaj neznank, so krvodajalci pokazali veliko mero odgovornosti in Slovenija niti en sam dan ni ostala brez življenjske tekočine.« Poklon in zahvalo je namenil tudi prostovoljcem. »V zaostrenih razmerah ste maksimalno pomagali na vsakem koraku,« je med drugim dejal. Šestim je skupaj s podpredsednikom Rdečega križa Slovenije Francijem Strnišo podelili srebrne znake: Eližabeti Hudoklin, Maksimiljanu Jelencu, Heleni Mikloša, Dori Perčič, Mileni Roblek in Olgi Škofic; Andreju Zaplotniku pa bronastega.

Posebno priznanje je na proslavi prejela Jožica Ribnikar, predsednica Krajevne organizacije Vodovodni stolp, in sicer za petdeset let delovanja v okviru Rdečega križa Kranj. »S svojim prostovoljskim delom je dokazala, da cenilci vrednote človeškega življenja,« so strnili njene zasluge in predanost.

Pomagajmo deklici Brini

Rodila se je s cerebralno paralizo, na poti do čim samostojnejšega življenja pa enajstletnica potrebuje veliko terapij. Poteka akcija Skupaj pomagajmo Brini do cilja.

MAJA BERTONCEJ

Medvode – V soboto je na tržnici v Medvodah potekal dobrodelni dogodek Skupaj pomagajmo Brini do cilja. Brina Slivnikar je 11-letna deklica iz Vaš, ki se je rodila s cerebralno paralizo in za napredek potrebuje številne terapije, ki jih starši ne zmorejo kriti sami.

»Zelo smo zadovoljni. Odziv je dober, večina Brinino zgodbo pozna. Zanj so se že zbirala sredstva, prvič pa na tak način. Žal ue gre drugače. Brina na poti do čim samostojnejšega življenja potrebuje veliko terapij,« je povedal oče Luka, mama Špela pa je dodala nekaj besed o Brininem trenutnem stanju: »Glede na napovedi je Brina presenetila ne samo naju, ampak tudi sama sebe. Letos aprila je med rehabilitacijo v Združenih državah Amerike naredila že nekaj samostojnih korakov. Od operacije leta 2016 počasi, a vztrajno napreduje. Zelo smo ponosni

Brina s starši na sobotnem dobrodelnem dogodku, na katerem so zbirali sredstva za njene terapije. / Foto: Maja Bertoncej

in zakorakala sama tudi na daljše razdalje. Tudi naša želja je, da bo samostojna in ne bo odvisna od drugih. Brez pomoči dobrih ljudi, ki so ji z donacijami pomagali, ne bi šlo. Velika hvala vsem. Ne smem pa pozabiti tudi njenih terapevtov in trenerjev. Dvakrat na teden jo

vožimo na nevrofizioterapijo in enkrat na dva tedna na delovno terapijo, poleg tega ima terapije tudi v šoli. Zlastno je, da za otroke s posebnimi potrebami v naši državi ni dovolj dobro poskrbljeno.«

Brina je v dogodku uživala in se predstavila tudi kot pevka. »Brina zmore že veliko stvari, skoraj vse. Hodi v šolo, doma pa najraje poje in peče,« je še dejala njena mama. Za Brino v akciji pod sloganom Skupaj pomagajmo Brini do cilja še vedno zbirajo sredstva. S poslanim sporočilom BRINA5 na 1919 lahko podarite pet evrov, donacijo pa lahko nakažete tudi na račun Župnijske karitativne društva SLS6 0202 1009 2137 108, sklic 04112011, koda namena CHAR, namen: Brina. Za organizacijo dobrodelnega dogodka, ki sta ga popestrila noja, je poskrbela Maja Bernard. Zaključil se je popoldan v Kulturnem domu Medvode s predstavo Vidkova srajčica v izvedbi gledališča Fru-fru.